

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ЕКОНОМІКА»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності здобувачами вищої освіти якістю освітнього процесу ТДАТУ імені Дмитра Моторного з метою вдосконалення якості вищої освіти. Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Економіка».

Всього опитано за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **46 респондентів** ступеня вищої освіти «Бакалавр», контингент який представлено на рисунку 1.

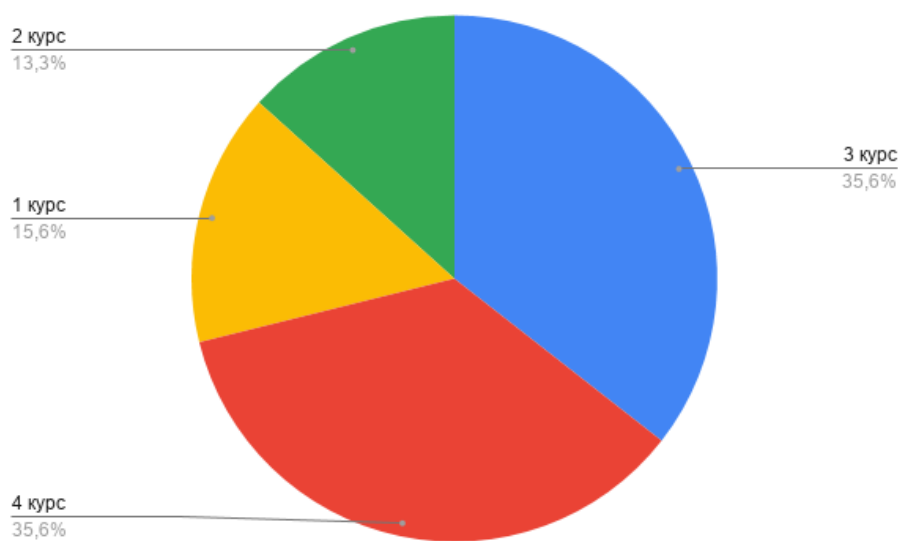

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти представлено у таблиці 1.

Таблиця 1- Оцінювання якості ОПП «Економіка» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	71,7	19,6	6,5	2,2	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	69,6	26,1	2,2	0	2,2
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	73,9	23,9	0	0	2,2
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	67,4	30,4	2,2	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	60,9	37,0	2,2	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	76,1	23,9	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	56,5	30,4	10,9	2,2	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	65,2	32,6	2,2	0	0
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	58,7	28,3	10,9	0	2,2
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	69,6	28,3	2,2	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	80,4	19,6	0	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	76,1	15,2	6,5	2,2	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	84,8	15,2	0	0	0
14	Якість методичних матеріалів дисциплін на НІП ТДАТУ	73,9	26,1	0	0	0
15	Допоміжний персонал деканату, кафедр та бібліотеки кваліфіковано та доброзичливо сприяє моєму навчанню	69,6	26,1	4,3	0	0

Відповідно до результатів анкетування, оцінка організації освітнього процесу за ОПП «Економіка» за всіма критеріями є досить високою. Найвищі оцінки здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «прозорість та чесність оцінювання знань», «залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах», «доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію», «якість методичних матеріалів дисциплін на НПП ТДАТУ». Найнижче здобувачі вищої освіти оцінили: «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям» та «обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)».

Загальну оцінку якості освітнього процесу за ОПП «Економіка» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Найвищі бали поставили здобувачі 2 курсу (55,6% опитаних оцінили на 5 балів та 44,4% на 4 бали). 2,5% опитаних здобувачів вищої освіти 4 курсу оцінили якість освітніх послуг на незадовільному рівні.

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Економіка» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач вищої освіти	Бали				
		5	4	3	2	1
1	1 курс	75,0	22,5	2,5	0	0
2	2 курс	55,6	44,4	0	0	0
3	3 курс	69,2	24,6	6,2	0	0
4	4 курс	74,6	20,8	2,1	1,3	1,2

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, які прописали здобувачі вищої освіти при опитуванні:

- можливість в режимі онлайн переглядати свої оцінки;
- більше запроваджувати на заняттях цікавих дискусій, майстер-класів, тренінгів тощо;
- ввести дисципліну «Інформаційні технології в економіці».

Якість викладання дисциплін здобувачами вищої освіти було запропоновано оцінити за **25 критеріями** (таблиця 3).

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти (у відсотках)

Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)	75,0	18,8	5,0	0,9	0,3
Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	73,3	22,7	2,7	1,3	0
Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	76,0	18,7	5,3	0	0
Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	74,7	18,7	5,3	1,3	0
Слідкує за реакцією аудиторії	80,0	14,7	5,3	1,3	0
Ставить питання і мотивує до дискусії	80,0	13,3	5,3	1,3	0
Володіє високою культурою мовлення	76,0	20,0	2,7	0	1,3
Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	68,0	24,0	6,7	1,3	0
Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	72,0	20,0	6,7	1,3	0
Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	77,3	17,3	4,0	1,3	0
Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	78,7	16,0	4,0	0	1,3
Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	68,0	24,0	6,7	0	1,3
Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	76,0	16,0	5,3	2,7	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)	77,1	18,7	3,5	0,8	0
Проявляє професійну ерудицію	78,7	17,3	2,7	1,3	0
Знайомить з останніми досягненнями науки	74,7	20,0	4,0	1,3	0
Наводить науково-обґрунтовані аргументи	78,7	18,7	2,7	0	0
Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	76,0	18,7	4,0	1,3	0
Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	77,3	18,7	4,0	0	0
III. Ставлення до студентів (середнє значення)	77,8	17,2	3,8	0,8	0,3
Доброчесність і тактовність, толерантність	78,7	17,3	2,7	0	1,3
Пунктуальність, організованість	73,3	22,7	2,7	1,3	0
Вимогливість, наполегливість	77,3	17,3	5,3	0	0
Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	77,3	17,3	2,7	1,3	1,3
Зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок	76,0	16,0	8,0	0	0
Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	78,7	16,0	4,0	1,3	0
Охайність, зовнішній вигляд	80,0	16,0	2,7	1,3	0
Доброчесність	81,3	14,7	2,7	1,3	0
Середній показник відвідуваності занять	88,3				

Аналіз **75 анкет** показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **88,3**. Найвищими балами в I розділі «Методичний рівень знань» оцінено «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «володіє високою культурою мовлення»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «наводить науково-обґрунтовані аргументи»,

«організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «Ставлення до студентів» - «пунктуальність, організованість», «охайність, зовнішній вигляд» та «доброчесність».

Найнижчі бали в I розділі отримано за «володіє високою культурою мовлення», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НП», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки»; в III розділі – «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти».

Висновки

Моніторинг рівня задоволеності здобувачами вищої освіти якістю освітнього процесу за ОПП «Економіка» в ТДАТУ показав, що оцінка організації освітнього процесу за даною ОПП є досить високою. Найбільше студенти задоволені якістю методичних матеріалів дисциплін на НП ТДАТУ, доступністю навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, можливістю участі у науково-практичних заходах, прозорість та чесність оцінювання знань. Недостатня висока якість, на думку здобувачів, за наступними критеріями: «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям» та «обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)».

Загальну оцінку якості освітнього процесу за ОПП «Економіка» здобувачі вищої освіти різних курсів оцінили по різному. Найвищі бали поставили здобувачі 2 курсу (55,6% опитаних оцінили якість на 5 балів та 44,4% на 4 бали), найнижчі здобувачі 4 курсу (2,5% опитаних здобувачів вищої освіти 4 курсу оцінили якість освітніх послуг на незадовільному рівні).

В якості пропозицій щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, здобувачами вищої освіти було запропоновано забезпечити доступ до інформації щодо поточної успішності з навчальних дисциплін в он-лайн режимі, при проведенні занять використовувати більше сучасних інтерактивних методів навчання (дискусій, майстер-класів, тренінгів тощо) та ввести до навчального плану дисципліну «Інформаційні технології в економіці».

Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання. Найвищими балами оцінено якість за наступними критеріями: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «володіє високою культурою мовлення», «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)», «пунктуальність, організованість», «охайність, зовнішній вигляд» та «доброчесність». Найнижчі бали в отримано за «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НП», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни», «знайомить з останніми досягненнями науки», «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти».

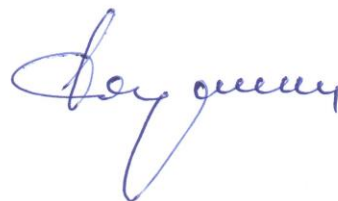
З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

1. Звернутися до керівництва університету з пропозицією прискорити роботу з навчально-інформаційним порталом ТДАТУ, яка дозволить здобувачам в режимі онлайн переглядати свої оцінки (зазначена функція на даний час активно впроваджується).

2. Провести ряд методичних семінарів по інноваційним методам навчання та викладання, а також забезпечити проходження співробітниками кафедри підвищення кваліфікації, що дозволить удосконалити педагогічну майстерність та якість освітнього процесу.

3. Дисципліну «Інформаційні системи та технології в економіці» вже впроваджено на 2 курсі спеціальності (рішення було прийнято в результаті обговорень на засіданнях студентського самоврядування фокус-груп активів груп та робочою групою, до складу якої входять здобувачі вищої освіти за ОПП «Економіка»).

Декан факультету економіки та бізнесу
к.е.н., доцент

Карман С.В.

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Скляр Р.В.